

แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE IN
WATBANGLUANG SCHOOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Department of Educational Administration

Silpakorn University

Academic Year 2023

Copyright of Silpakorn University

640620109 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา, โรงเรียนวัดบางหลวง

นางสาว พุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล: แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ชัดติยา ด้วงสำราญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง และ 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ประชากร คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประเมินตนเอง การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ
2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง พบว่า 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เสนอร่างให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบ 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดการอบรมและรวบรวมสารสนเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นำวงจรคุณภาพของเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำเครื่องมือและกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จัดทำเล่มรายงานการประเมินตนเองในทุกปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

640620109 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE, WAT BANG LUANG SCHOOL

MISS Phuttiha RONGPRASERDKUN : THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE IN WATBANGLUANG SCHOOL Thesis advisor : Khattiya Duangsamran, Ph.D.

The purpose of this research were to understand 1) the quality assurance of education at Wat Bang Luang School and 2) the development guidelines for educational quality assurance in Wat Bang Luang School. The population used in this research were 35 teachers in Wat Bang Luang School. The research tools used were a opinionnaire and structured interview form. The statistics used in the research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were found as follows:

1. The overall quality assurance of education at Wat Bang Luang School was at a high level. When considering each aspect, it was at a high level in every aspect, with the mean from high to low as follows: implementation following the school's educational management development plan, setting the school's educational standards, school self-assessment report preparation, the school's evaluation and internal quality assurance, monitoring of the results of the school's operations to improve the school's education quality according to educational standards, and providing the school's educational management development plan focusing on school educational standards, respectively.

2. In the development guidelines for educational quality assurance in Wat Bang Luang School, it was found that 1) setting the school's educational standards, preparing a manual for setting educational standards, and proposing a draft for all stakeholders to review, 2) developing an educational management development plan for the school that aims for school quality according to the school's educational standards, conducting training and collecting information to set directions and develop an educational management development plan, 3) implementing the educational management development plan of the school, using the Deming cycle to implement the particular projects, 4) evaluating and verifying the internal education quality, committing a committee, preparing evaluation tools, and setting clear and appropriate evaluation criteria; 5) monitoring the results of the school's operations to develop the school's quality according to educational standards by monitoring the results during and after the completion of the operations as specified; and 6) preparing a school self-assessment report, preparing an annual self-assessment report, and submitting it to the affiliation organisation.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน วัดบางหลวง ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ชัตติยา ต้วงสำราญ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร. สมใจ เดชบำรุง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่างๆ จนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านการบริหาร การศึกษาให้อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยตรีสมพร เมธสุทธิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา นายชัยยันต์ ฉิมกล่อม รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนวัดบางหลวง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการ เก็บข้อมูลการวิจัยส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 40 ที่ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและความช่วยเหลือเสมอมา ขอขอบพระคุณบิดามารดาและกำลังใจจาก ทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัยที่ช่วยเหลือและสนับสนุนให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้อบรมสั่งสอน ให้ความเมตตาช่วยเหลือตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

พุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	12
ความเป็นมาการประกันคุณภาพการศึกษา.....	12
ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา.....	14
ความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษา.....	17
หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	22

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	24
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา.....	27
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
งานวิจัยในประเทศ.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
สรุป.....	54
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	55
ระเบียบวิธีวิจัย	56
แผนแบบการวิจัย	56
ประชากร.....	56
ตัวแปรที่ศึกษา.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	61
สรุป.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง	66
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน วัดบางหลวง	77

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
การอภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	90
ข้อเสนอแนะทั่วไป	90
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	90
รายการอ้างอิง	91
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก หนังสือขอทดลองเครื่องมือ.....	98
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	105
ภาคผนวก จ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ).....	113
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย และรายชื่อผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์.....	115
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์.....	118
ประวัติผู้เขียน	123

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา.....	40
ตารางที่ 2 ตารางข้อมูลนักเรียน	40
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน	64
ตารางที่ 4 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวม	67
ตารางที่ 5 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	68
ตารางที่ 6 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	69
ตารางที่ 7 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา.....	72
ตารางที่ 8 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	73
ตารางที่ 9 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน วัดบางหลวง ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา.....	74
ตารางที่ 10 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	75

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	23
แผนภูมิที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	25
แผนภูมิที่ 5 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	29
แผนภูมิที่ 6 หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา	31

บทที่ 1

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ และเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญและครอบคลุมทั้งในส่วนของ การพัฒนาทุนมนุษย์ รวมทั้งปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การพัฒนา ศักยภาพคน ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญ ทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม และมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมเตรียมพร้อมตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มุ่งเน้นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในให้ความสนใจใฝ่รู้ ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคศตวรรษที่ 21 การพัฒนาและเปลี่ยนบทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษา การวางแผนพัฒนาเพื่อเพิ่ม คุณภาพระบบบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐาน และระบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตแม้จะจบการศึกษาแล้วก็ตาม รวมถึง ความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และ จิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง และการ เสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศในการใช้กิจกรรม นันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมี คุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ¹ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภารกิจ

¹“ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580),” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 135, ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561): 30.

หลักของการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปในทิศทางที่เดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565 - พ.ศ.2569) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - พ.ศ.2579 ที่กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา² โดยในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพที่เหมาะสม เพื่อให้รัฐสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน และใช้งบประมาณในส่วนที่สามารถประหยัดได้ ยกคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และบริบทที่เปลี่ยนแปลงของสังคมและประเทศได้³

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ จึงต้องมีคุณภาพผ่านกระบวนการที่สามารถตรวจสอบ ติดตาม กำกับและดูแลให้การศึกษาในแต่ละสถาบันมีความเท่าเทียมและเสมอภาคซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นภายในสถานศึกษา โดยมีการติดตามและประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองความคาดหวังของสังคม ความต้องการของประชาชนการได้รับผลผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁴

²สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 10.

³เรื่องเดียวกัน, 131-139.

⁴สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 1-2.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัยโดยไม่มีข้อจำกัดให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์แบบในทุกด้าน เป็นการพัฒนาด้านทุนทางด้านปัญญาและทักษะของแต่ละบุคคลให้สามารถประกอบสัมมาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อันนำไปสู่ความมั่นคงของสังคมและประเทศที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นทั่วโลกตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยการวางกรอบแนวทางและเป้าหมายจัดการศึกษา มุ่งเน้นการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศ⁵ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศไทย ได้ให้เน้นเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดดำเนินการให้กับประชาชน ในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งการปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาตามที่รัฐธรรมนุญกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา บัญญัติสาระสำคัญไว้ใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการ อาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก⁶

⁵สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), ก.

⁶“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 136, ตอนที่ 57 ก (26 เมษายน 2562): 28-30.

สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา ปรับเปลี่ยน โดยจัดให้มีการประกันคุณภาพทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาแห่งนั้นสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วยตนเอง ตามเหมาะสม เป็นไปได้ การประเมินคุณภาพภายนอกนั้น เป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้ทั้งภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย ตามรายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561⁷ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายและจุดเน้น มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับ การพัฒนาในทุกมิติ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญ ไว้ดังนี้ 1) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันด้วยความโปร่งใส ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายว่าทุกคนจะต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ 2) สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ ให้มีความสำคัญความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกัน “พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล” ทั้งนี้ การยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีความสำคัญกับส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผล รวมถึงพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาด้วย⁸

จากเหตุดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้น โดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และพัฒนาระบบประกันที่เป็นระบบ รักษาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงเป็นภารกิจของสถานศึกษาในการหาแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานคุณภาพเข้มแข็ง โดยมีผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

⁷สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 17.

⁸กระทรวงศึกษาธิการ, “นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567,” 29 ธันวาคม 2565.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนวัดบางหลวงได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ทำให้ทราบถึงจุดที่ควรพัฒนาของมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสู่นวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี ทั้ง 3 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดทำโครงการประกันคุณภาพอ่านออกเขียนได้ โดยจัดกิจกรรมรักการอ่านให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นได้มีเวลาอ่านหนังสือเป็นประจำทุกวัน อาจจะเป็นก่อนเข้าห้องเรียน หรือเวลาหลังรับประทานอาหาร เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนการอ่าน การเขียน ได้ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจัดเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสู่นวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี พบว่าเพื่อการพัฒนาสู่นวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี สถานศึกษาควรพัฒนาโครงการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรม/โครงการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และ จัดให้มีการทดสอบกิจกรรม/โครงการ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้ากิจกรรม/โครงการให้มีความรู้ความชำนาญมากขึ้นเพื่อก้าวเข้าสู่การแข่งขันระดับนานาชาติ รวมทั้งเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ได้เข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปพัฒนาสถานศึกษาของตนเองต่อไป 2) ด้านกระบวนการบริหารจัดการ สถานศึกษาได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาเป็นระยะเวลาเกิน 3 ปี มีผลที่เกิดกับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ดังนั้น สถานศึกษาควรพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียน โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติจริง ซึ่งสถานศึกษาต้องสนับสนุนเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนให้ครูและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติโครงการได้จริง และสามารถเข้าแข่งขันในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาแห่งอื่นให้เข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเองต่อไป 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาได้จัดทำแนวคิดการปรับกระบวนการปฎิบัติสำหรับผู้เรียนโรงเรียนวัดบางหลวง (SOMMAI Model) ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม อัตลักษณ์ และการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ตามแนวมาร์ชชิงความดี ส่งผลให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านความมีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการดีขึ้นไป มีลักษณะ อันพึงประสงค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ผู้บริหารและครูควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม/โครงการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง สามารถประกวด/แข่งขันใน

ระดับนานาชาติ รวมทั้งเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาแห่งอื่นเข้ามาดูงานและนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเองต่อไป⁹

ผลการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2565 ทั้ง 3 มาตรฐาน มีจุดที่ควรพัฒนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน ควรพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์หาคิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) กระบวนการบริหารและการจัดการควรพัฒนางานวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาขับเคลื่อนและลดการใช้กระดาษ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนควรจัดหากิจกรรมการเรียนการสอนให้สนุกท้าทายและมีความหลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และครูผู้สอนควรต้องได้รับการฝึกฝนจากผู้เชี่ยวชาญในด้านวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย¹⁰

จากข้อมูลสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ได้สะท้อนปัญหาในขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้ ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในงานประกันภายในสถานศึกษา ส่งผลให้บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้บริหารจัดการภายในโรงเรียนไม่เป็นระบบ ส่งผลต่อการเก็บข้อมูลและหลักฐานที่ไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน ส่งผลกระทบ ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ในการกำหนดตัวบ่งชี้ของแต่มาตรฐานทำให้ไม่สะท้อนปัญหาที่แท้จริงได้ทั้งหมด เนื่องจากปัจจุบันครูที่บรรจุเข้ารับราชการเป็นครูรุ่นใหม่ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยทำให้การกำหนดมาตรฐานไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน 2) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูบางส่วนมีภาระงานสอนและงานอื่น ๆ จำนวนมาก เช่น งานธุรการ

⁹โรงเรียนวัดบางหลวง, “รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ.2559 – 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน),” 11 ธันวาคม 2562.

¹⁰โรงเรียนวัดบางหลวง, “รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565,” 15 เมษายน 2566.

การเงิน งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ เป็นต้น และครูบรรจุใหม่ยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้การจัดกิจกรรมหรือโครงการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สมบูรณ์ และบางกิจกรรมหรือโครงการนั้นเป็นงานตามนโยบาย หรืองานเร่งด่วนเพิ่มเติมจากแผนที่ได้กำหนดไว้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว 3) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ไม่ครอบคลุม การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานไม่เป็นระบบ ไม่สามารถสะท้อนความจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ควรมีการตรวจสอบผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย เพื่อการพัฒนาต่อไป 4) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีปฏิทินการติดตามผลแต่ไม่สามารถทำตามปฏิทินที่กำหนดได้ในบางครั้ง¹¹

จากปัญหาที่กล่าวมานี้ ทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ.2559 – 2563) ที่ผ่านมา ผลการประเมินตนเองประจำปี และจากข้อมูลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางหลวง จะเห็นว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นระบบ มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ การเตรียมการรองรับสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบถัดไป ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนว่า สถานศึกษานี้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบในการวิจัย ไว้ดังนี้

¹¹สัมภาษณ์ ชัยยันต์ ฉิมกล่อม และชไมพร ชังฮี, ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, 7 กรกฎาคม 2566.

1. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการบริหารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ได้แก่ ทฤษฎีองค์การเชิงระบบของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) โดยทฤษฎีนี้มีความสอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของไทย ซึ่งการบริหารการศึกษาดำเนินงานในลักษณะขององค์การเชิงระบบที่ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 5 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Processes) ของโรงเรียน ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ สู่ปัจจัยนำออกหรือผลผลิต (Outputs) ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ระบบการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน มีการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ภายในและภายนอกองค์การ¹²

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งนักวิชาการ และสถาบันต่าง ๆ ได้กล่าวถึงการดำเนินการประกันไว้หลากหลาย เช่น วิษณุ ทรัพย์สมบัติ ได้นำเสนอแนวคิดและหลักการการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดีโดยอาศัยแนวคิด

¹²Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration; Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2021), 25.

การพัฒนาเชิงระบบของเดิมมีพื้นฐานในการปฏิบัติงาน¹³ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้นำแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศค่าเป้าหมาย 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในการศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพอย่างต่อเนื่อง¹⁴

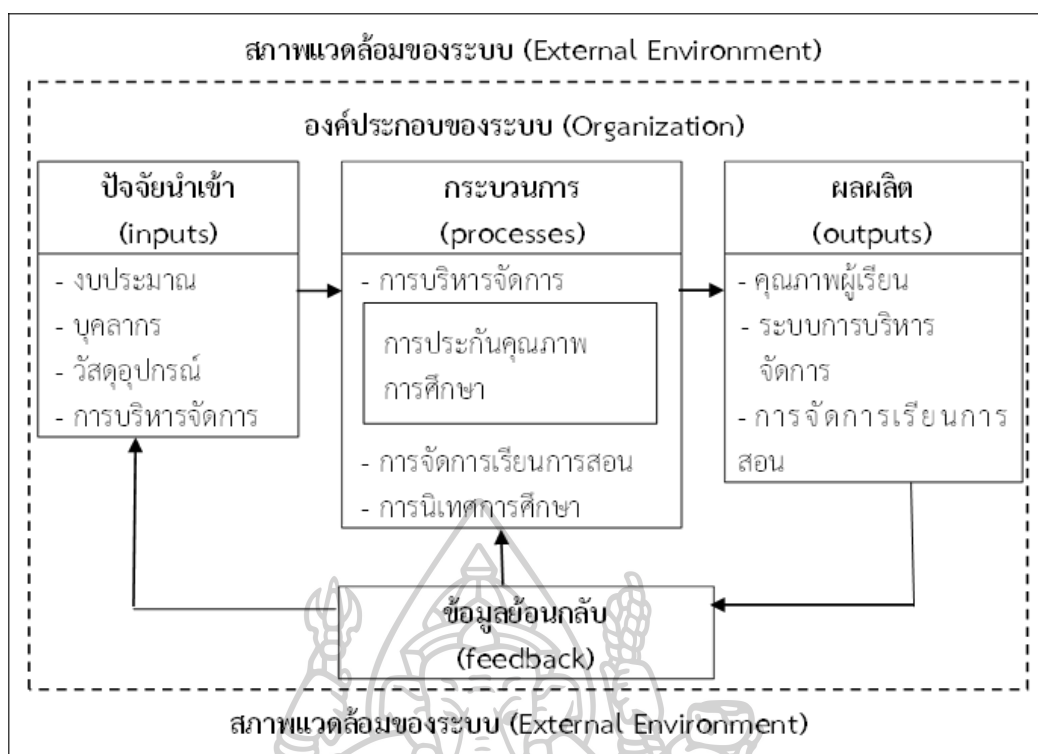
สำนักทดสอบทางการศึกษา มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษาเกิดประสิทธิภาพ มี 6 ประการดังนี้ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การรายงานผลการประเมิน ตนเอง¹⁵ ดังแผนภูมิที่ 1

¹³วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักการ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554), 52.

¹⁴สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, เอกสารประกันคุณภาพการศึกษา หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561), 32.

¹⁵สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 17.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration; Concepts and Practices**, 7th ed., (California: SAGE Publications, 2022), 25.

: สำนักทดสอบทางการศึกษา, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 17.

ขอบเขตการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาตามประกาศสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ประกอบด้วย 6 ประการ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้

มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังแสดงใน แผนภูมิที่ 2

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง
1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 17.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสร้างความมั่นใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ซึ่งประเมินโดยบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

โรงเรียนวัดบางหลวง หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 66 หมู่ 6 ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สอดคล้องกับขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดบางหลวง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมาการประกันคุณภาพการศึกษา

เมื่อปี 2544 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบหลักเกณฑ์และวิธีการเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด จึงได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาถือปฏิบัติไปก่อน ซึ่งต่อมากปี 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ให้ความสำคัญด้านการดำเนินการประเมินตนเอง มีพัฒนาและปรับปรุงจุดอ่อน อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อใช้ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตามภารกิจที่ได้กำหนด

ต่อมาปี 2553 ด้วยเหตุที่ มาตรา 4 ประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในทุกกระดับ ต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด จึงยกเลิกกฎกระทรวงเดิม โดยให้ใช้กฎกระทรวงใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยการรวบรวมการประกันคุณภาพภายใน การศึกษาระดับทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน ซึ่งกฎกระทรวงนี้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ระบบ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่ลึกลงในรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น และให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความ

เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกิน 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี เรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด รวมทั้งสามารถแข่งขันกับต่างประเทศเมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับต้น ๆ ซึ่งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 8 ประการ

ปี 2561 เนื่องด้วยหลักการประกันคุณภาพการศึกษาตามสภาพจริงไม่สอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ส่งผลให้การประเมินไม่สะท้อนความเป็นจริง มีคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติจริงเกิดความซ้ำซ้อน และเกิดความไม่สัมพันธ์กันระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก และยังเป็น การสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่ได้รับมอบหมาย ด้วยเหตุนี้จึงได้ดำเนินการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพ มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการได้ตามมาตรฐานของแต่ละระดับ จึงได้ยกเลิกกฎกระทรวงเดิม และออกกฎกระทรวงใหม่ คือ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษานั้นจัดขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละประเภท และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตามแผนที่กำหนด รวมถึง มีการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษานั้นให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ที่สถานศึกษา ส่งให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา รวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งสามารถรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือ

จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษานั้น เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก¹⁶

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการศึกษาระดับพื้นฐานได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ตามเดิม โดยให้สถานศึกษามีการกำหนดคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา มีประเมินและรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี มีการดำเนินการการบริหารที่ดีจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา และจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ¹⁷

จากข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในประเทศไทยนั้น เริ่มตั้งแต่ปี 2544 จนกระทั่งถึงปี 2561 ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติน้อยที่สุด ทำให้สะท้อนความเป็นจริงเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด

ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

กาลิตา และโกสวามี (Nayan Kalita and Jadab Ch. Goswami) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพทางการศึกษา หมายถึง ความสามารถเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการจากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณภาพการศึกษาสามารถตัดสินได้จากขอบเขตที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา¹⁸

¹⁶ปิยนันท์ บุญธิมา, การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น, เข้าถึงเมื่อ 20 สิงหาคม 2566, เข้าถึงได้จาก http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25620912_103243_7886.pdf

¹⁷สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554), 1-6.

¹⁸Nayan Kalita and Jadab Ch. Goswami, 2nd Quality Assurance in Higher Education Role of Stakeholders (Guwahati: EBH Publishers, 2018) 11.

ไฮดี ฟลาเวียน (Heidi Flavian) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพทางการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบทุกปัจจัยที่อาจส่งผลให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งการประกันคุณภาพมีการสรุปด้วยคำแนะนำเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน¹⁹

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในว่าเป็น การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจาก ภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น²⁰

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพทางการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด ซึ่งประเมินโดยบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา²¹

ศุภชัย นาทะพันธ์ ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะเน้นที่การผสมผสานคุณภาพ โดยอาศัยกระบวนการบริหารการศึกษา และนำหลักการของการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่เน้นการวางแผน และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมาใช้กับกระบวนการบริหาร การศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะลงลึกภายในสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง การดำเนินการประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา²²

¹⁹Heidi Flavian, *From Pedagogy to Quality Assurance in Education: An International Perspective* (Bingley: Emerald Publishing Limited, 2020) 4-5.

²⁰“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 2.

²¹ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, *พื้นฐานการจัดการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), 144.

²²ศุภชัย นาทะพันธ์, *การประกันคุณภาพ* (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2562), 4.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และคนอื่นๆ ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ และการดำเนินการตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาได้ตามเกณฑ์คุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัด²³

สำนักทดสอบการศึกษา ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐาน เชื่อมโยงเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัด การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ²⁴

ปรียากรณ์ ตั้งคุณานันต์ ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นการมุ่งเน้นการ จัดการศึกษาที่รับผิดชอบต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ โดย สถานศึกษากำหนดนโยบายในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง²⁵

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล ให้ความหมายขอ'การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหาร จัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าการ ดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด²⁶

²³ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และคนอื่นๆ , การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (พิชญ์โลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563), 374-375.

²⁴สำนักทดสอบการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 9.

²⁵ปรียากรณ์ ตั้งคุณานันต์, พื้นฐานการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2566), 233.

²⁶อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 17 สิงหาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/KdOFH>

จากข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสร้างความมั่นใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ซึ่งประเมินโดยบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลกระทบจากยุคปัจจุบันที่มีการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลไร้ขีดจำกัด ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้คนต้องรู้จักการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 การที่มนุษย์จะรู้จักการปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ดีต้องอาศัยการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการจัดการระบบที่ดีและประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ยกตัวอย่างเช่น ทางด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ รวมถึงการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสมกับบริบทนั้น ซึ่งการจัดการศึกษาจะมีคุณภาพได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา และผลกระทบที่สำคัญจากกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในเรื่องการประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อความทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ทำให้ความประชาชนต้องการทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมทางด้านการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยสิ่งเหล่านี้ได้ถูกระบุในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษา²⁷ ดังนี้

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดดำเนินการให้กับประชาชน ในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา บัญญัติสาระสำคัญไว้ใน 5 มาตรา ได้แก่ 1) มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ

²⁷เดโช แสนภักดี, **ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 19 สิงหาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/cas.ac.th/itsci/phaenkar-prakan-khunphaph/khwam-sakhay-khxng-kar-prakan-khunphaph-kar-suksa>

ประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการ อาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไป ตามกฎหมายว่า ด้วยการนั้น

2) มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและถือว่า การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก 3) มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่ง อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการ จัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษา ทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งใน ทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอ ผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน 4) มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความ ร่วมมือใน การจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้ บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงาน ภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

5) มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการ ปรับปรุง²⁸

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อธิบายถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมโดยการปฏิบัติตามภารกิจของ

²⁸“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 136, ตอนที่ 57 ก (26 เมษายน 2562): 28-30.

สถานศึกษาอย่างเป็นปกติ เพื่อที่จะพัฒนาพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในระบบการจัดการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นระบบที่มี การดำเนินการโดยบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษานั้นและหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอกดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลซึ่งสรุปความสำคัญได้ ดังนี้ 1) ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกใช้บริการในสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เนื่องจากได้รับข้อมูลผลการประเมินที่น่าเชื่อถือได้ 2) เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เพื่อป้องกันการจัดการศึกษาที่เหลื่อมล้ำกัน 3) ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง 4) ช่วยกระตุ้นให้สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาตรฐาน ได้ซึมซับในเรื่องของการมีคุณธรรมและจริยธรรม การดำรงชีวิตตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข²⁹

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้ ข้อ 3 ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานการประเมินตนเองประจำปีนั้นต่อสาธารณชน ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปพิจารณาประกอบการในการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา³⁰

²⁹สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2561), 2-3.

³⁰สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556), 79.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึง ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้ 1) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสถานศึกษา 2) เพื่อนำผลการประกันคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) เพื่อนำข้อมูลผลการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี³¹

จากข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เป็นกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และยังเป็น การสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อและเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษา

หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 3 ประการคือ 1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหายโดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา มิใช่เป็นกระบวนการที่ถูกแยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนามีแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน รวมถึงการติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกัน

³¹ เรื่องเดียวกัน, 8-9.

และผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามที่มาตรฐานกำหนดและมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศ

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การร่วมกันวางแผน ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การร่วมกันตรวจสอบ และปรับปรุง

การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เข้ามาติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจและเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

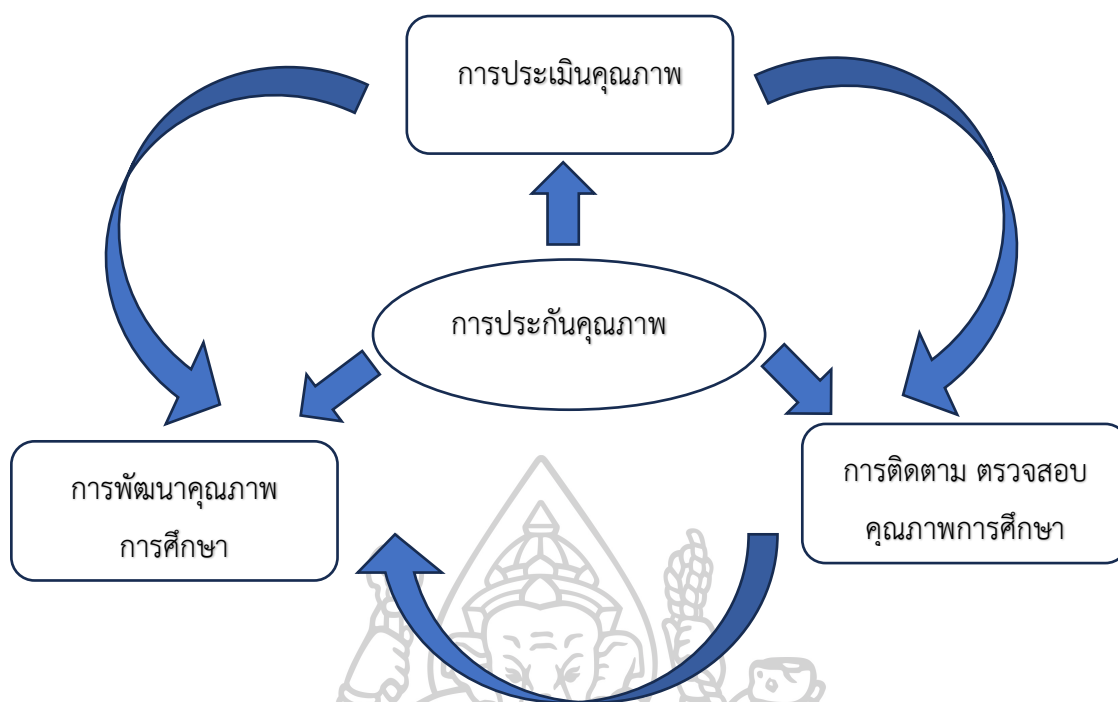
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางการปฏิบัติและขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญคือการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษา โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมีอาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงาน

ใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น 2) ขั้นตอนดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการปฏิบัติกำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากรรายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใดโดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานเมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผล แล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง 3) ขั้นตอนจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงานโดยรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน³²

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3

³² ธีรศักดิ์ อุปไมยอติชัย, **พื้นฐานการจัดการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), 155-160.

แผนภูมิที่ 3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 3.

จากแผนภูมิที่ 3 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับ

ดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐาน การตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม³³

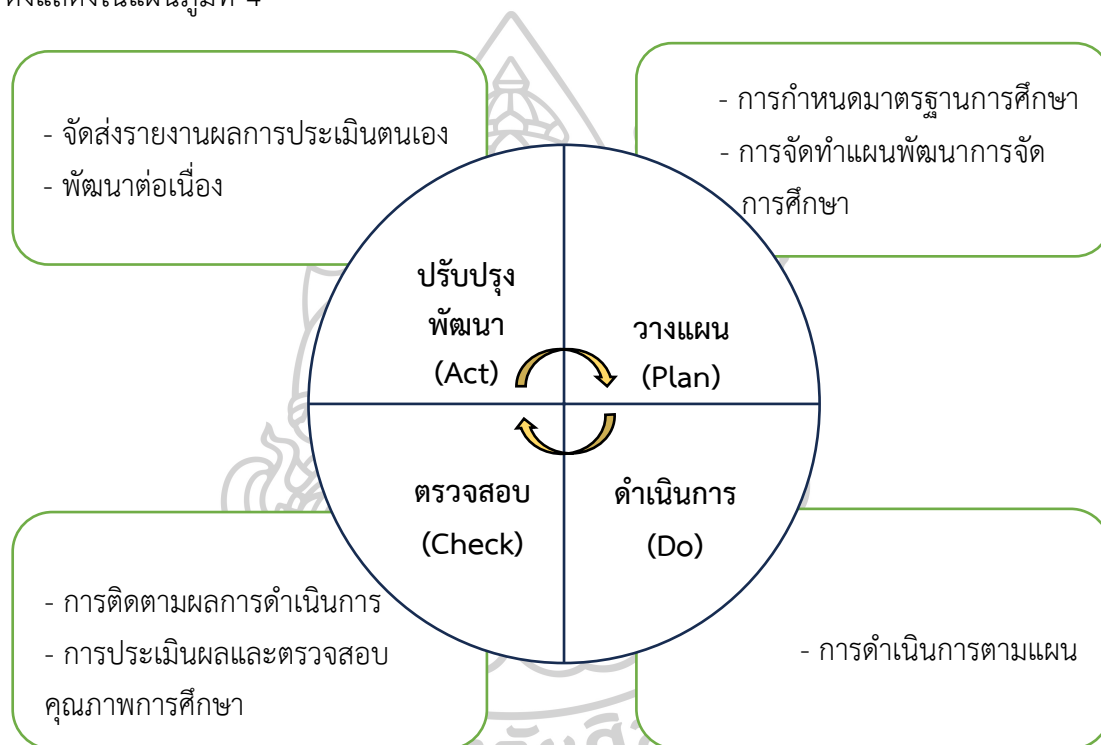
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

³³สำนักทดสอบการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 9.

โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

จากแนวทางที่ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นการวางระบบการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน (วงจร PDCA) 4 ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 4.

จากแผนภูมิที่ 4 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวางแผน : การดำเนินการของสถานศึกษา เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายสำเร็จในบริบทของตน อาทิ เน้นเป็นผู้นำวิชาการให้ผู้เรียนมีอาชีพตามความฝัน ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถรอบด้าน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของท้องถิ่น การเน้นความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ หรือภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ มาตรฐานและ

เป้าหมายความสำเร็จควรระบุให้เป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละรอบปีต้องมีโครงการ/กิจกรรมที่เชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ช่วงระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการระดมความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์อย่างรอบด้านและรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสม

การดำเนินการ : สถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น

การตรวจสอบ : ขณะดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานเหล่านั้นเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ประเมินผลการดำเนินงานเมื่อจบโครงการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานเพื่อนำไปจัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเอง การตรวจสอบและติดตามการดำเนินโครงการและกิจกรรม ช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ส่งผลให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

การปรับปรุงพัฒนา : เมื่อสิ้นปีการศึกษา ประเมินผล สรุปและจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง จัดส่งให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยใช้ข้อมูลเป็นสารสนเทศในการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด จะนำข้อมูลสารสนเทศจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไปสังเคราะห์สรุปประเด็นสำคัญ เพื่อการพัฒนาและส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นวงจรโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง การทำงานตลอดทั้ง สนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่³⁴

³⁴สำนักทดสอบการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 3-6.

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยจัดให้มีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในตามเหมาะสม เป็นไปได้ รวมถึงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกนั้น เป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพทางการศึกษาทั้งภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย ตามรายละเอียด การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความท้าทาย เป็นไปได้ และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ เชื่อมโยงถึงคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษา บางแห่งที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเฉพาะทางก็สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

กรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ไปนั้นได้ผ่านการพิจารณาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติแล้วอย่างไรก็ดี ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรพิจารณาคุณลักษณะผู้เรียนจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เด่นชัดและครบถ้วนตามที่ชาติต้องการ เช่น นักเรียนมีทักษะในการเขียนโปรแกรม ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะในการออกแบบ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารการเงิน เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผนวกกับการรู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนา
คุณภาพชีวิตและสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

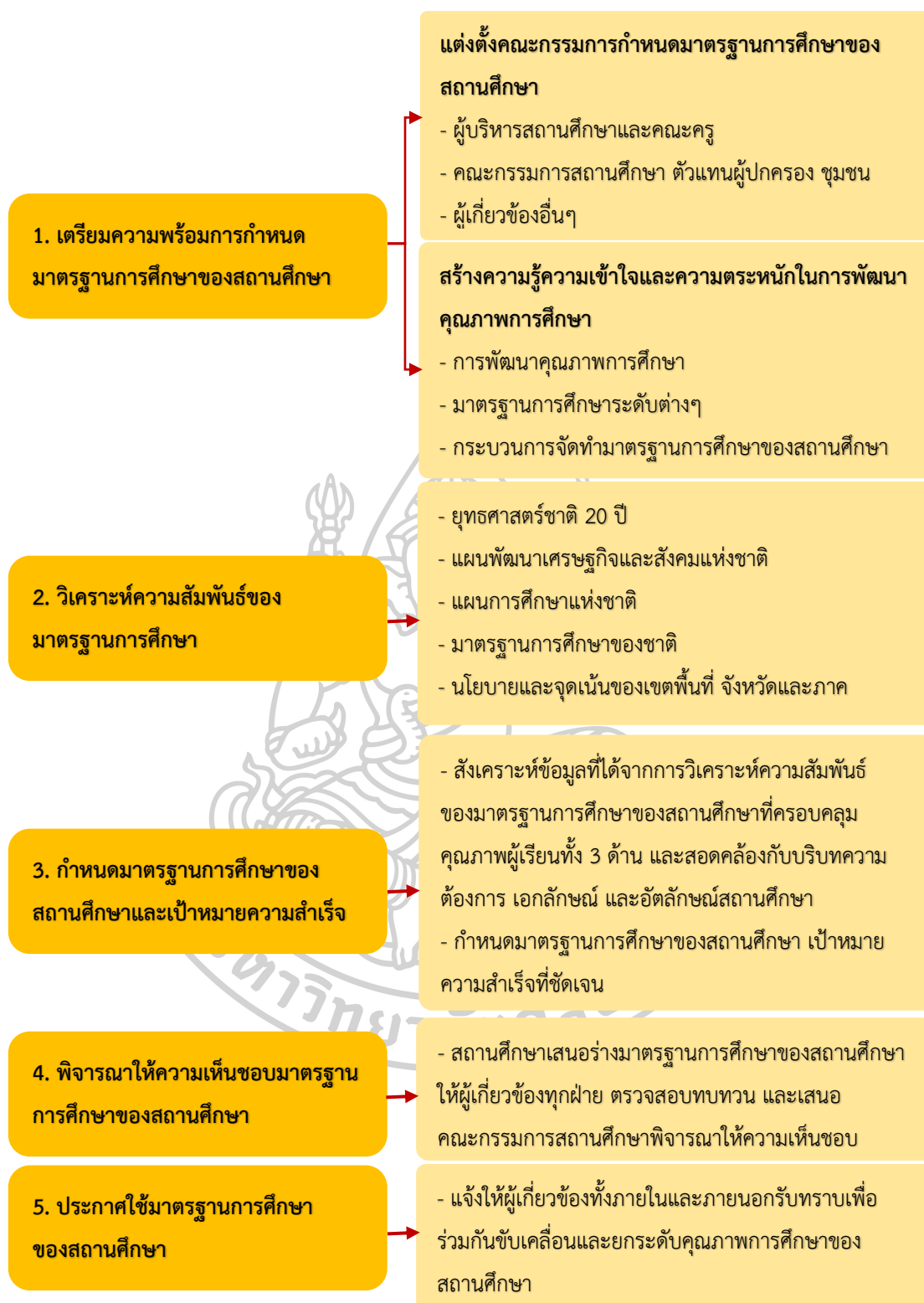
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา โดยการกำหนดตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท
ความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของ
ท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ เป็นต้น
สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่
มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภาพเป้าหมายที่สถานศึกษา
ต้องการ ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และ
คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
ควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ
อาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม
ความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือ ความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เสนอร่างตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความ
ครอบคลุม ความเหมาะสมความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึง
เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาประกาศใช้
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว
ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และ
ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการการประชาสัมพันธ์ทำได้หลาย
ช่องทาง เช่น แจงในที่ประชุม แจงในเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น³⁵โดยการดำเนินงาน
ทั้ง 5 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 5

³⁵เรื่องเดียวกัน, 15-18.

แผนภูมิที่ 5 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

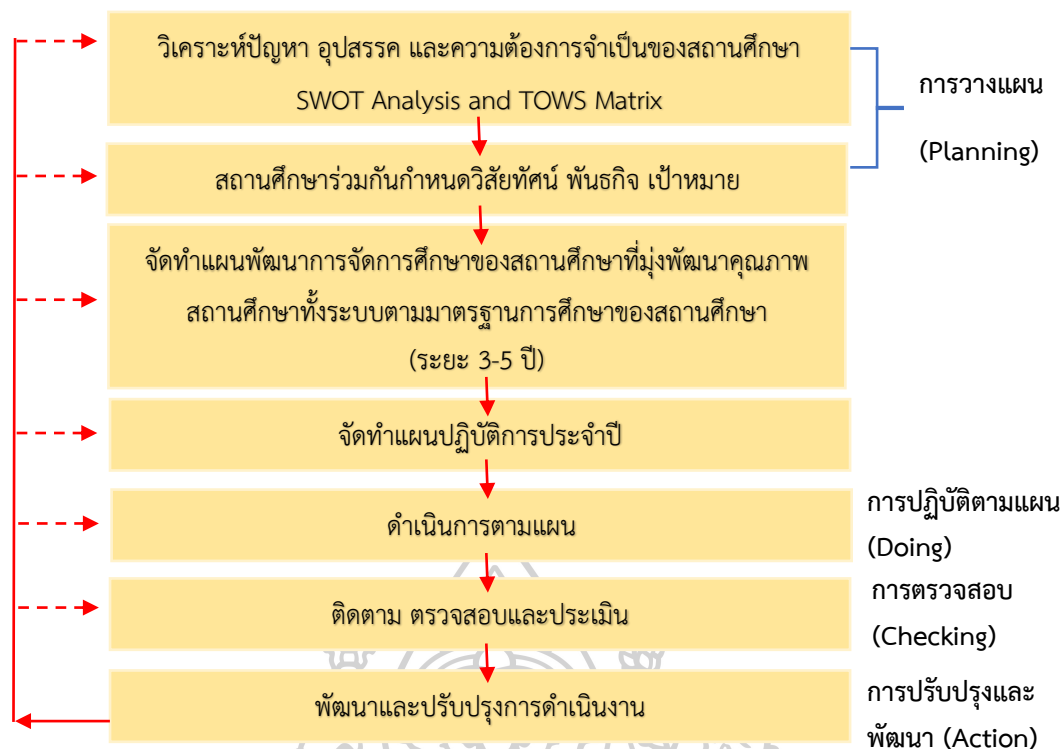
ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 15.

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพใน ปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม³⁶

2.การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (3 – 5 ปี) โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดร่วมกัน โดยอาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพดังแสดงในแผนภูมิที่ 6

³⁶ สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 18.

แผนภูมิที่ 6 หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา**, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 22.

แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 – 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วยคณะกรรมการ และคณะทำงาน อาจจำแนกเป็นด้าน ๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น

ด้านข้อมูลและสารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจคณะทำงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบันครอบคลุม งานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงจาก แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด - เกิน เทียบกับเกณฑ์ มาตรฐานเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตัวอย่างข้อมูล สารสนเทศ เช่น 1) ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ อาทิ นักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 2) ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ คุณภาพผู้เรียน จากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก สุขภาพผู้เรียนรายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษา รวมถึงนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นต้น 3) ข้อมูลด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ อาทิ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บันทึกรายงาน การประชุมรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมินภายนอกของ สถานศึกษา เป็นต้น 4) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาทิ หลักสูตรในแต่ละระดับ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ บันทึกหลังสอน แฟ้มสะสมผลงานของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อ สารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น 5) นโยบายที่ เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้าน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทาง เช่น Scenario Planning / Five Forces Model /BSC / KPI / SWOT Analysis / TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทิศทางการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมาย เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่ต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเป็นขั้นตอนที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา ช่วยกันตั้ง ความมุ่งหวัง ปณิธาน ประารถนาที่จะพัฒนาสถานศึกษานั้นไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกัน

เพื่อตรวจสอบ สภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาทิศทางของสถานศึกษาประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

ขั้นที่ 5 กำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษา เป็นการเลือกวิธีการทำงานสู่เป้าหมายและทิศทางที่เหมาะสมและยังตรงกับบริบท ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายระดับนโยบาย สามารถทำได้ประสบความสำเร็จ นำไปปฏิบัติจริง การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ศึกษาสถานภาพหน่วยงาน (SWOT - Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร? (How do we get there?)” กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา³⁷

2. แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เป็นแผนที่ทำขึ้นสำหรับใช้ในการบริหารหน่วยงานให้เกิดความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด มีระบบการทำงานที่ชัดเจนและเป็นขั้นตอน มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3 - 5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์การพัฒนาประจำปี

ขั้นที่ 2 ประเมินการงบประมาณรายรับของโรงเรียน การประมาณการรายรับเป็นการดำเนินการเพื่อทราบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ และเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้น ๆ ให้ใกล้เคียงกับวงเงินที่ประมาณการไว้ หรือไม่เกินที่คาดไว้มากเกินไป

ขั้นที่ 3 ประมาณการรายจ่ายงบประมาณ การประมาณการรายจ่ายของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งรายจ่ายของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำตามโครงสร้าง โครงการตามกลยุทธ์ และงบกลางสำรองจ่าย

³⁷ สำนักทดสอบทางการศึกษา, การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 21-38.

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ในขั้นตอนการวิเคราะห์โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการคัดเลือกโครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นที่ 5 การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 - 4 มาสังเคราะห์ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีเค้าโครงแผนปฏิบัติการ³⁸

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐาน ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ได้แก่

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษาทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ

³⁸เรื่องเดียวกัน, 54-59.

แผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้ แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและ จัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนา วิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและ สารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกลไกระบบ ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดย บุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ที่สะท้อนจุดควรพัฒนา และจุดเด่นที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานผสมผสานกับการประเมิน เชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการ อย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อภาคเรียน พร้อมทั้งสรุปรายงานผล การประเมินคุณภาพ นำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษาด้วย

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา

เป็นการติดตามผลตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ประเด็นที่ติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ เช่น พัฒนาหลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมเรียนรู้ วัดผลประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัด ความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินงานก็ได้สถานศึกษา ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง³⁹

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นภารกิจตามกฎหมายกระทรวง โดยสถานศึกษาต้องจัดทำหลังจากจัดการศึกษา ผ่านไปแต่ละปีการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพ ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบท โดยรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละมาตรฐานไปทำรายงานผล การประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่ อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญของงาน ผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพ ในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณา ของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอ หลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม ครูและบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ ตนเอง ซึ่งจะต้องมีการประเมินเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอและใช้ผลการประเมินระหว่างปีปรับปรุง การทำงานตลอดเวลา ในการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละระยะให้บันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำ และเก็บรวบรวมสารสนเทศ และเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบไว้ นำเสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และ จัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงาน

³⁹สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 18-21.

ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่มีคุณภาพ

สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครองและสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคต อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้ผลการประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในการตัดสินใจกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของในสังกัดต่อไป

ทั้งนี้ สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก นำไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืน⁴⁰

จากข้อความข้างต้นสรุปว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการดำเนินงาน 6 ประการ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง

ประวัติของโรงเรียน

โรงเรียนวัดบางหลวง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2465 โดยมีกรรมการ 3 คน คือ ขุนอภิบาลมัจฉเขตร์ (นายแปลก สวัสดิ์กิจ) นายถมยา ศรีประมงค์ และนายเป็ยน ศรีภิญโญ โดยอาศัยศาลาการเปรียญวัดบางหลวงเป็นโรงเรียน ต่อมาในปี พ.ศ.2497 ได้รับงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) สร้างอาคารเรียนแบบ ป.2 ขนาด 10 ห้องเรียน ยาว 45 เมตร ในบริเวณเนื้อที่ของวัดบางหลวง 11 ไร่เศษ เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2497 และทำพิธีเปิดป้ายเพื่อใช้เป็นสถานที่เรียน เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2498

⁴⁰สำนักทดสอบทางการศึกษา, การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 7-8.

เดิมนับเป็นการจัดตั้งโรงเรียนแห่งนี้มาจนถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2491 โรงเรียนดำรงอยู่ด้วยเงินศึกษาพลี ต่อมาเมื่อได้รับการยกฐานะครูขึ้นเป็นข้าราชการแล้ว โรงเรียนจึงดำรงอยู่ด้วยงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนวัดบางวัดหลวง ตั้งอยู่ที่ 66 หมู่ที่ 6 ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โทรศัพท์ 034-399-071 โทรสาร 034-399-071 เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายใต้การบริหารงานของ ว่าที่ร้อยตรีสมพร เมธสุทธิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิสัยทัศน์โรงเรียน

“ภายในปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดบางหลวง เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสากล”

พันธกิจโรงเรียน

1. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานสากล สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา
3. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพทั้งระบบสู่ความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดทำสื่อ เทคโนโลยี และกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ให้สามารถพัฒนานักเรียนด้วยกระบวนการสร้างการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล
5. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานยึดหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วม มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และยั่งยืน
6. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้มีศักยภาพในการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
7. ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามกระบวนการแนวทางโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
8. ส่งเสริมและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

“นักเรียนมีความสุขเมื่อมาโรงเรียน”

เอกลักษณ์ของโรงเรียน

“โรงเรียนสะอาด มีความเป็นระเบียบ”⁴¹

ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ

- 11 ธันวาคม 2545 ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2 – 4 ธันวาคม 2545)
- 20 สิงหาคม 2549 ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (7 – 9 สิงหาคม 2549)
- 29 กรกฎาคม 2554 ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 3 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (20 – 22 กรกฎาคม 2554)
- 25 ธันวาคม 2561 ได้ผ่านการประเมินในโครงการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เพื่อรับรางวัลระดับโรงเรียน (School Quality Award :ScQA) สพฐ.
- 27-29 กันยายน 2562 ได้รับโล่รางวัลพร้อมเกียรติบัตรการบริหารด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (OBECOQA) จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ
- 26 พฤศจิกายน 2562 ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 4 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) วันที่ 26 – 27 พฤศจิกายน 2562
- 28 พฤศจิกายน 2562 ได้ผ่านการคัดกรอง สถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและมีประสิทธิภาพสามารถเป็นแบบอย่างได้ ให้ได้รับรางวัล IQA AWARD ประจำปีการศึกษา 2562

⁴¹ โรงเรียนวัดบางหลวง, “รายงานการประเมินตนเอง ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565,” 15 เมษายน 2566.

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
อนุบาล 2	34	19	53
อนุบาล 3	39	38	77
ประถมศึกษาปีที่ 1	37	29	66
ประถมศึกษาปีที่ 2	53	38	91
ประถมศึกษาปีที่ 3	42	36	78
ประถมศึกษาปีที่ 4	36	38	74
ประถมศึกษาปีที่ 5	37	33	70
ประถมศึกษาปีที่ 6	39	41	80
รวมทั้งสิ้น	317	272	589

ที่มา : โรงเรียนวัดบางหลวง, “คำสั่งกรมอบหมายหน้าที่และการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ปีการศึกษา 2566,” 8 พฤษภาคม 2566.

ข้อมูลนักเรียน

จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2566 รวม 589 คน ข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2566
ตารางที่ 2 ตารางข้อมูลนักเรียน

ตำแหน่ง	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา (คน)		
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	-	1
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	-	1
ครู	2	32	34
รวมทั้งสิ้น	4	32	36

ที่มา : โรงเรียนวัดบางหลวง, “สถิติแสดงจำนวนนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566”
21 สิงหาคม 2566.

ข้อมูล แหล่งเรียนรู้ภายใน ภายนอกสถานศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1) ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพและเรือนเพาะชำ 2) ห้องสมุด 3) ห้องวิทยาศาสตร์ 4) ห้องคอมพิวเตอร์ 5) ห้องดนตรีไทย 6) ห้องนาฏศิลป์ 7) ศูนย์กีฬา 8) ห้องส่งเสริมศึกษา 9) พิพิธภัณฑ์โรงเรียน 10) ห้องวิถีพุทธ 11) ห้องศิลปะ 12) ห้องลูกเสือ 13) วัดบางหลวง 14) ตลาดบางหลวง 15) บ้านดนตรีจีนตลาดบางหลวง 16) โรงเจบ้านฮกตั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วันทนา เนื่อน้อย ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูต้องเพิ่มเติมในด้านของความเข้าใจและสร้างระบบความรู้ที่ถูกต้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ยังต้องพัฒนาในส่วนของ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นไม่เป็นระบบ รวมถึงมีส่วนร่วมของบุคลากรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายตามหลักสูตรรวมถึงแนวทางการจัดการศึกษา มีระบบการจัดการระบบสารสนเทศรองรับต่อการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนและปฏิทินเพื่อให้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และควรประเมินนิเทศติดตามโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบต่อเนื่องตลอดจนควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาก็คด้วย⁴²

สุบัน มุขธระโกษา ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

⁴²วันทนา เนื่อน้อย, “การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1,” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2560), 85-95.

ขอนแก่น เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) กลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มี 8 กลยุทธ์⁴³

นิตยา ราชรักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁴⁴

กมลทิพย์ ไชยวุฒ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การทดสอบสมมติฐานพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกับขนาดใหญ่⁴⁵

ปราการ ช่วยรักษา ได้ศึกษาเรื่อง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส โดยรวมอยู่

⁴³สุบัน มุขธระโกษา, “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1,” **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 4, 1 (มกราคม - มีนาคม 2561): 75-88.

⁴⁴นิตยา ราชรักษ์, “การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2,” **วารสาร มหาคูพานาครทรรศน์** 5, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561): 184-204.

⁴⁵กมลทิพย์ ไชยวุฒ, “การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1,” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา, 2561), 79-86.

ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านรายงานประเมินคุณภาพภายใน รองลงมา คือ ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามตรวจสอบ 2) ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ประกอบด้วย 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 1) ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ 1) ด้านปัจจัย 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลที่ได้รับ และ 4) ด้านข้อมูลย้อนกลับ 2) กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ด้านการวางแผนด้านการปฏิบัติตามแผนด้านการตรวจสอบประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และ 3) แนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา 8 ด้าน 3) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด⁴⁶

บัวสอน เงางาม ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ ด้านการดำเนินการตามแผนที่กำหนด สำหรับด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้จัดทำมาตรฐานการศึกษาที่สะท้อนความเป็นตัวตน อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ บริบทและจุดเน้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561⁴⁷

อารีญา ดวงเทพ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน

⁴⁶ปราการ ช่วยรักษา, “ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร,” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพะเยา** 11, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562): 197-208.

⁴⁷บัวสอน เงางาม, “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง,” **วารสารบัณฑิตศึกษา มจร. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา** 4, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): 35-45.

การประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในหน้าที่ตำแหน่ง การปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน⁴⁸

สุภาวดี จันทร์ศิริ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการบริหารงานประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีการบริหารประกันคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามเพศและตำแหน่ง พบว่า มีการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การกำหนดเป้าหมายการประเมินผล การจัดทำรายงานประจำปี ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสามารถนำข้อมูลมาใช้ในปีต่อ ๆ ไป⁴⁹

सानนท์ สุขจรูญ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 2) แนวทางแก้ปัญหาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 19 รายการ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 2.1) การกำหนดมาตรฐาน ได้แก่ วิเคราะห์ SWOT ของสถานศึกษา 2.2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2.3) การดำเนินการตามแผนที่กำหนด ได้แก่ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำกับ ติดตาม มีเครื่องมือ ในการกำกับติดตามเป็นระยะ

⁴⁸อารียา ดวงเทพ, “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3,” วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล 6, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563): 145-152.

⁴⁹สุภาวดี จันทร์ศิริ, “การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3,” มจร อุบลปริทรรศน์ 5, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2563), 62.

2.4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ สรุปรูปข้อมูลเป็นสารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดทำ รายงานประจำปี (SAR) และ 2.5) ด้านการรายงานผล ได้แก่ แต่งตั้งคณะทำงานให้เหมาะสม⁵⁰

พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์ ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่ระดับ 4.04 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาได้เสนอไว้ 7 ด้าน ตามแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา⁵¹

ศรัญญา วันลักษณ์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) พบว่า โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด⁵²

⁵⁰सानนท์ สุขจรูญ, “การศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2,” **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ** 8, 1 (มกราคม 2564): 65-73.

⁵¹พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์, “สภาพและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5,” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 5, 1 (มกราคม - เมษายน 2564): 59-73.

⁵²ศรัญญา วันลักษณ์, “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร,” **วารสารวิจัยรำไพพรรณี** 15, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2564): 138-150.

จินตนา วงษ์นาค ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านลำแดงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการรายงานผล สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์และนำผลวิเคราะห์มาจัดทำมาตรฐานการศึกษา กำหนดโครงการลงไปแผนปฏิบัติงานประจำปี 2) ด้านการดำเนินการตามแผนที่กำหนดสถานศึกษา ต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ SWOT และนำผลการวิเคราะห์ SWOT มาสร้างแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกัน 3) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการเก็บรวบรวมหลักฐานการจัดโครงการและกิจกรรมดำเนินการไว้อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการค้นหาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการรายงานผล ติดตามและรับข้อมูลย้อนกลับโดยสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง⁵³

มาหะมะบาคอรี มาซอ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปร เพศ ในด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรตำแหน่ง ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารไม่สำรวจปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ความเข้าใจเรื่อง

⁵³จินตนา วงษ์นาค, “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1,” วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 9, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564): 123-141.

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) การดำเนินกิจกรรมโครงการไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า 1) ผู้บริหารควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการ กำหนดทิศทางของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบ และ 3) ควรเผยแพร่ผลการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา⁵⁴

วรรณภา นันทะแสง ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน⁵⁵

ณัฐพล จันทร์พล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้เกิดแนวทางดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการติดตามตรวจสอบประกันคุณภาพภายใน ผลการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก⁵⁶

ศิริอร บรรพโต ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสหวิทยศึกษาศรีเสาวภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

⁵⁴มาหะมะบาคอริ มาซอ, "การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2564), 110-120.

⁵⁵วรรณภา นันทะแสง, "การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1," **วารสารพุทธศึกษาและวิจัย** 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2564): 277-290.

⁵⁶ณัฐพล จันทร์พล, "การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2," **วารสารมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด** 11, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565): 464-478.

เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สิ่งที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาศรีเสาวภาคยังดำเนินงานได้น้อยกว่าระดับที่เป็นจริง อันดับสูงสุด คือ การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสหวิทยศึกษาศรีเสาวภาค คือ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจของมาตรฐานการศึกษา กำหนดโครงสร้าง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ นำผลการสรุปการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเสนอเข้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน จัดการประชุมโดยมีทำ SWOT สถานศึกษา ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการรวบรวมสารสนเทศด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน จัดตั้งกลุ่ม PLC เพื่อเป็นการระดมความคิดและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง สร้างความรู้ความเข้าใจของกระบวนการวิจัยเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการดำเนินงานจัดทำแผน ซึ่งการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์สาเหตุพบว่าอาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษามีพื้นฐานมีความสามารถในความรู้ที่แตกต่างกัน รวมถึงไม่มีเวลามาประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดประเด็นประเมินและนำเครื่องมือของต้นสังกัด มาบูรณาการ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและทำอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สถานศึกษากำหนดรูปแบบ นำเสนอผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทั้งรูปแบบเอกสาร อีกทั้งรูปแบบออนไลน์โดยจัดวางสารสนเทศให้เป็นระบบ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกเข้าวาระการประชุมกรรมการ และการประชุมภายในโดยสร้างความรู้และเข้าใจถึงผลข้อควรพัฒนา และปรับปรุงโดยหาแนวทาง⁵⁷

นันทาภรณ์ เสวกวัง ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบประกัน

⁵⁷ศิริอร บรรพโต “แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสหวิทยศึกษาศรีเสาวภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2,” วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ 8, 1 (มกราคม – เมษายน 2566): 542.

คุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน โดยทุกขั้นตอนดำเนินการร่วมกันโดยใช้หลักอิทธิบาท 4⁵⁸

ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธรัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมผล 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยประยุกต์หลักผล 5 ได้แก่ 1) โรงเรียนนำบุคลากรและตัวแทนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมอบรมสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ 2) ผู้บริหารได้มีการระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการ 3) ผู้บริหาร ลดภาระงานครู เพื่อครูจะได้ดำเนินการกิจกรรมโครงการได้เต็มที่ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดเก็บข้อมูลในการประเมินผลจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) ผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก 6) คณะกรรมการงานประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินและนำเสนอผลการประเมินตนเองให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ⁵⁹

งานวิจัยต่างประเทศ

โมโมห์ และ โอซากิโอบาเร (Momoh and Osagjobare) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพและประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเอโตะและเดลต้า โดยตรวจสอบการดำเนินงานของหัวหน้างานมาตรฐานการประกันคุณภาพและประสิทธิผลการบริหารในโรงเรียนมัธยมของรัฐเอโตะและเดลต้า เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา พบว่า แม้ว่าจะไม่ได้นำมามาตรฐานการประกันคุณภาพทั้งหมดมาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ เอโตะและเดลต้า แต่ระดับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารยังอยู่ในระดับสูงและประสบการณ์มีส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

⁵⁸นันทาภรณ์ เสวกวัง “แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1,” วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ 9, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566): 111-131.

⁵⁹ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธรัตน์ “แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมผล 5,” วารสารพุทธมคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม 8, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566): 167-179.

ของพวกเขา จึงแนะนำว่าหัวหน้างานในการดำเนินการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพและประสพการณ์ของหัวหน้างานควรเป็นเกณฑ์สำคัญในการแต่งตั้งผู้บริหาร เพื่อให้มาตรฐานการประกันคุณภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁶⁰

ดาร์แมน (Darman) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเทียบกับคะแนนการรับรองของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเมืองนาทูนา จังหวัดเกาะรีเวอ พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในโรงเรียน มีการวางแผนตามบริบทของสถานศึกษาและตรงตามความต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของครู โดยครูต้องเพิ่มความสามารถของตนเองอย่างอิสระ เพื่อปรับให้เข้ากับการพัฒนาของเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะจากนักการศึกษาให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างการศึกษาที่เท่าเทียมกัน⁶¹

อะรุณกันดาเดและเบโร (Arogundade and Belo) ได้ทำการศึกษาการประกันคุณภาพ และประสิทธิภาพภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเอกินิตี ประเทศไนจีเรีย จากการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการประกันคุณภาพและประสิทธิภาพภายในของครู ระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในมาตรการประกันคุณภาพ ของโรงเรียนในชนบทและในเมือง สรุปได้จากผลการวิจัยที่พบว่า การประกันคุณภาพเป็นตัวแปร สำคัญของประสิทธิภาพภายในของครูระดับประถมศึกษา แนวทางพัฒนาควรมีหน่วยงานกำกับดูแล การจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการติดตามกิจกรรมของครูอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพภายในของครู ควรมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอสำหรับผู้บริหารด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมของครูเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการจัด การศึกษาของโรงเรียนได้⁶²

⁶⁰Momoh and Osagiobare, "Implementation of Quality Assurance Standards and Principals' Administrative Effectiveness in Public Secondary Schools in Edo and Delta States," *World Journal of Education* 5, 3 (2015): 107-114.

⁶¹Darman, "Implication of Internal Quality Assurance System of Schools Implementation Against the Accreditation rating of State Senior High Schools of Natuna," *IOSR Journal of Research & Method in Education* 7, 5 (September-October 2017): 36-39

⁶²B.B. Arogundade, F. A. Belo "Quality Assurance and Internal Efficiency of Primary School Teacher in Ekiti State," *Mediterranean Journal of Sociences* 10, 2, (March 2019): 172.

ริชกา ดวี เซฟเตียนี และคณะ (Rizka Dwi Seftiani and others) ได้ทำการศึกษา การศึกษาการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอิสลามดารุลฮิกัม ประเทศ อินโดนีเซีย งานวิจัยนี้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการ สังเกต จากการศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นโดย Darul Hikam College ดำเนินการอย่างอิสระ เช่น ในการวางแผน การนำไปปฏิบัติ การเฝ้าติดตาม และการ ประเมิน การประกันคุณภาพภายในของการประเมินโปรแกรมในโรงเรียนดำเนินการทุกภาค การศึกษาและการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลลัพธ์ของการประเมินจะแนบมาในรูปแบบบัตร รายงานการทำงาน ข้อจำกัดที่โรงเรียนเผชิญคือการเคลื่อนย้ายครูเข้าและออกจากทรัพยากร มนุษย์เพื่อลดผลกระทบของ การระดมครู โรงเรียนได้ปรับปรุงสวัสดิการของครูและพัฒนาชุด พัฒนาอย่างเข้มแข็งเนื่องจากครูและ บุคลากรอื่นๆ ไม่สามารถใช้ระบบได้นานเกินไป ดังนั้นทีม พัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงทำงานอย่างหนัก เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใหม่และรักษาคุณภาพของ ทรัพยากรมนุษย์แบบเก่า ดังนั้นบุคลากรและ ผู้กำกับระบบประกันคุณภาพภายในจึงควร จัดทำนวัตกรรมโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างการประกัน คุณภาพโรงเรียนอิสลาม⁶³

วาตินี สลามเต และ อินเดียยู (Wartini, Slamet and Indriayu) ได้ทำการศึกษา การ ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายใน ในการพัฒนาวัฒนธรรมโรงเรียนประถมศึกษา ของรัฐ ใน ประเทศอินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนดำเนินการ ได้ค่อนข้างดี วัฒนธรรมของโรงเรียนได้รับการพัฒนาค่อนข้างดี ซึ่งสามารถ พิสูจน์ได้จากความสำเร็จ ของมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 8 ประการ เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิง สำหรับการประกันคุณภาพโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ในฐานะผู้จัดการสามารถจัดการโรงเรียนได้อย่าง เหมาะสมมากขึ้น ครูดำเนินการ กระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสนุกสนานมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของ โรงเรียนที่ได้รับการดูแลอย่างดี ห้องสมุดที่สมบูรณ์และ หลากหลาย โรงเรียนที่เป็นมิตรต่อเด็ก โปรแกรมนอกหลักสูตรที่หลากหลายและให้ความรู้ หน่วย บริการสุขภาพที่สะอาดและถูกสุขลักษณะโรงอาหารของโรงเรียนที่จัดลำดับความสำคัญของ วัฒนธรรมอาหารแบบดั้งเดิมที่ดีต่อสุขภาพและ ราคาไม่แพง การศึกษาที่เป็นมิตรและฟรี⁶⁴

⁶³Rizka Dwi Seftiani and others, “the Implementation of Internal Quality Assurance System at Islamic School” **Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)** 258, (March 2019): 256.

⁶⁴Sri Wartini, Slamet and Mintasith Indriayu, “Implementation of the Internal Quality Assurance System in Improving the State Primary School Culture,”

คูเนีย (Kurnia) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในรัฐมัธยมต้นในอินโดนีเซีย ที่นำระบบประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน ที่สร้างแบบจำลองที่โรงเรียน วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่ออธิบาย ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งการวิจัยดำเนินการโดยใช้แนวทางเชิงคุณภาพและเป็นกรณีศึกษา โดยขั้นตอนในการศึกษานี้ประกอบด้วยขั้นตอนของการเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานจากการวิจัย และได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

- 1) องค์ประกอบทั้งหมดในการ นำแบบจำลองระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนไปใช้ที่โรงเรียน SMPN 1 Sambas เพิ่มขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียน SMPN 1 Sambas โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 84.34 จากคะแนนสูงสุด 100 คะแนน
- 2) ขั้นตอนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas ได้ ผ่านขั้นตอนการวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการกำกับดูแลตามข้อกำหนดและดำเนินการอย่าง เหมาะสม
- 3) ผลลัพธ์ของระบบการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas อยู่ใน ระดับดี
- 4) อุปสรรคต่อระบบการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas คือ การขาดความเข้าใจที่ถูกต้องของครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยตั้งสมมติฐานว่าผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ปรับปรุงคุณภาพในเรื่องนี้ และ ปัญหาทางด้านเงินทุนไม่เพียงพอ

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ในประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในระดับดี แต่ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา⁶⁵

ทะยาและปัน (Thaia and Phanb) ได้ทำการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของหลักสูตรการศึกษาครูเบื้องต้นในเวียดนาม: การศึกษาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมต่างๆได้นำการประกันคุณภาพมาใช้ในนโยบายและการปฏิบัติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมต่างๆได้นำการประกันคุณภาพมาใช้ในนโยบายและการปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็น ว่าเนื้อหาโปรแกรมการเรียนการสอนการประเมินนักเรียนเจ้าหน้าที่และกิจกรรมสนับสนุนบรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง และจากการศึกษาพบว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังควรสะท้อนถึงความต้องการของโรงเรียนได้ดีขึ้นและจัดให้ครูในอนาคตมีทักษะการสอนเชิงปฏิบัติที่

Advances in Social Science, Education and Humanities Research 397 (April 2019): 219.

⁶⁵Sri Kurnia, "Internal Quality Assurance System (Case Study of Model School in State Junior High School Sambas 1)," **Journal of Education, Teaching and Learning** 4, 2 (September 2019): 432-442.

จำเป็นสำหรับการสอนที่มี ประสิทธิภาพในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้จึงควรบูรณาการองค์ประกอบด้าน วิชาการและวิชาชีพและ โรงเรียนควรมีส่วนร่วมมากขึ้นในการฝึกอบรมครูในอนาคตโดยทั่วไป ขอแนะนำว่าความต้องการการ ประกันคุณภาพมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงคุณภาพแทนที่จะเป็นเพียง การปฏิบัติตามมาตรฐานภายนอก⁶⁶

ไดซี่ แซมป์ล (Deisy Sampul) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการตามกระบวนการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน การวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมของรัฐในเขตพื้นที่เมืองโท โมฮอนสุลาเวสีเหนือประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในนั้น เป็นภารกิจสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละแห่ง มีกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตรงตามสภาพจริงและเหมาะสมกับบริบท และต้องรับประกันคุณภาพทางการ ศึกษาได้ว่า ผู้ปกครองและนักเรียนจะได้รับการดูแล โรงเรียนกำหนดมาตรฐานคุณภาพสามารถ ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประเมินและได้งายมากขึ้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียน ตามรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยนี้ได้รับการออกแบบ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกตและการจัดทำเอกสาร ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากแอปพลิเคชันรายงานคุณภาพออนไลน์ ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายใน ดำเนินไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ แต่ผลสัมฤทธิ์ด้าน คุณภาพการศึกษา ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีความสม่ำเสมอในคุณภาพ นอกจากนี้ยังต้อง พัฒนาในเรื่องความร่วมมือและคุณภาพ เพื่อพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เช่นเดียวกันในกระบวนการประกันคุณภาพที่ต้องได้รับทั้งในสถานศึกษาและชุมชน⁶⁷

⁶⁶Thanh Van Thaha, Thu Hung Phanb, “Internal Quality Assurance of Initial Teacher Education Programs in Vietnam: A Descriptive Study,” **International Journal of Innovation, Creativity and Change** 12, 10, (2020): 226.

⁶⁷Deisy Sampul, “Implementation of the Internal Quality Assurance Process: Quality Mapping Analysis at State Senior High School in Tomohon City, North Sulawesi, Indonesia,” **International Journal of Recent Educational Education** 1, 2 (July 2020): 124-133.

สรุป

จากผลการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแนวปฏิบัติที่จำเป็นที่ต้องดำเนินการในกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อควบคุมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โรงเรียนวัดบางหลวง ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวปฏิบัติตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มี 6 ประการ โดยสรุปเป็นขอบเขตของการวิจัยวิธีการดำเนินงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร คือข้าราชการครูโรงเรียนวัดบางหลวงเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธี วิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้แล้วเสร็จตามกำหนดและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียด และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการตามระบบ เพื่อให้เกิดเป็นกระบวนการของการดำเนินการตามโครงร่างงานวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ เอกสารประกอบการประชุม สัมมนาทางวิชาการ รายงานการประชุม รายงานประจำปี อินเทอร์เน็ต วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอขอความเห็นชอบโครงการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและ การหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการเสนอร่างรายงานการวิจัยและผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงและแก้ไข ข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one shot, non - experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ S หมายถึง ประชากร

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดบาง รวมทั้งสิ้น 35 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ประการดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม และเป็นไปได้

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเป็นระยะกลาง 3-5 ปี โดยนำแนวคิดจากการบริหารเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุน โรงเรียนมีการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษา งบประมาณ ลำดับความสำคัญและรายละเอียดของกิจกรรม/โครงการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปีมีโครงการกิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและ

แผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนนำไปใช้จริง

2.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการ กิจกรรม ตามเวลาที่กำหนดและบรรลุ เป้าหมาย โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความ ร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการ ที่เหมาะสม โรงเรียนวิเคราะห์ที่มามาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้ โรงเรียนกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โรงเรียนสรุปรายงานผลการดำเนินการ ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา

2.5 การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา หมายถึง โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาได้บรรลุตาม เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการ ดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนกำหนดปฏิทิน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลการติดตามอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง โรงเรียนจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ เห็นชอบ โรงเรียนจัดทำรายงานผลประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) ต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณา จากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) โรงเรียนพัฒนา สถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพ

การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุดถึงระดับน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)⁶⁸ โดยใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนน และมาตราส่วนประมาณค่าดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

⁶⁸Rensis Likert, *The Human Organization* (New York, NY: McGraw- Hill, 1967), 74.

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดโดยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 1 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา นำมาปรับปรุงภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ มยุรี วรวรรณ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.60 – 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.970⁶⁹

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับโรงเรียนวัดกลางบางแก้ว (พุทธวิถีสันติ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามกลับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปสอบถามกับประชากรตามจำนวนที่ออกแบบการวิจัยไว้

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาการทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

⁶⁹มยุรี วรวรรณ, “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563, 93.)

ขั้นที่ 2 พิจารณาข้อคำถามจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยมา เป็นประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบเครื่องมือ

ขั้นที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือ จากหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางหลวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ออกให้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลส่งไปยังโรงเรียนวัดบางหลวง
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวงเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ใช้มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์และคาห์น (Best and Kahn)⁷⁰ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับ น้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

⁷⁰John, w. Best, and V. Kahn James, **Research in Education**, 10th ed. (Boston, Mass: Allyn and Bacon, 2006), 310.

สรุป

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งเก็บข้อมูลจากประชากร คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 35 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ประการ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง 2) ทราบแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 35 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูโรงเรียนวัดบางหลวง รวมทั้งสิ้น 35 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยหาความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

(N=35)

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	4	11.43
	- หญิง	31	88.57
	รวม	35	100.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2	อายุ		
	- ไม่เกิน 30 ปี	11	31.43
	- 31-39 ปี	11	31.43
	- 40-49 ปี	10	28.57
	- 50 ปีขึ้นไป	3	8.57
	รวม	35	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.86
	- ปริญญาตรี	20	57.14
	- ปริญญาโท	13	37.14
	- สูงกว่าปริญญาโท	1	2.86
	รวม	35	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	2.86
	- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	2.86
	- ครู	33	94.29
	รวม	35	100.00
5	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
	- ไม่เกิน 5 ปี	9	25.71
	- 6 -10 ปี	15	42.86
	- 11-15 ปี	6	17.14
	- 16 -20 ปี	1	2.86
	- 21-25 ปี	1	2.86
	- 26-30 ปี	1	2.86
	- 31 ปีขึ้นไป	2	5.71
	รวม	35	100.00

ตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 ด้านอายุไม่เกิน 30 ปีเท่ากับอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 รองลงมา อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และน้อยที่สุดคืออายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ด้านระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 และน้อยที่สุดคือต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาโทเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.86 ด้านตำแหน่งหน้าที่ ตำแหน่งครูมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 และน้อยที่สุดคือตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 6-10 ปี มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 31 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 และน้อยที่สุดคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 16 -20 ปี 21-25 ปี และ 26-30 ปี เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

ในการวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : σ) แล้วนำไปเทียบตามเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์และคาร์ทัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวม

(N=35)

ด้าน	การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง	μ	σ	ระดับ
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.44	0.25	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.34	0.18	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.45	0.43	มาก
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.42	0.25	มาก
5	การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา	4.35	0.25	มาก
6	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.43	0.23	มาก
รวม		4.40	0.11	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.43$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.25$) ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเอง ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.23$) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.25$) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.25$) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.34$,

$\sigma = 0.18$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.18 - 0.43 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ในแต่ละขั้นตอนเป็นรายข้อ มีรายละเอียดตามตารางที่ 5-10 ดังนี้

ตารางที่ 5 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(N=35)

ข้อ	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.34	0.59	มาก
2	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ	4.40	0.55	มาก
3	โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานอกจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน	4.46	0.51	มาก
4	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม และเป็นไปได้	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม		4.44	0.25	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม และเป็นไปได้ ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.50$) โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาออกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.51$) โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท และ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.55$) และ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.59$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.50 - 0.59 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(N=35)

ข้อ	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.14	0.36	มาก
2	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.37	0.60	มาก

ตารางที่ 6 คำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ต่อ)

(N=35)

ข้อ	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
3	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาเป็นระยะกลาง 3-5 ปี โดยนำแนวคิด จากการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.31	0.63	มาก
4	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.34	0.60	มาก
5	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มี กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายความสำเร็จ กรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมรองรับพร้อมงบประมาณที่ใช้ใน การสนับสนุน	4.43	0.50	มาก
6	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษา งบประมาณ ลำดับความสำคัญและรายละเอียด ของกิจกรรม/โครงการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	4.49	0.51	มาก
7	แผนปฏิบัติการประจำปีมีโครงการกิจกรรมที่ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.23	0.55	มาก
8	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่าน ความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานก่อนนำไปใช้จริง	4.40	0.65	มาก
รวม		4.34	0.18	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ทิศทางการจัด การศึกษา งบประมาณ ลำดับความสำคัญและรายละเอียดของกิจกรรม/โครงการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.51$) การจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา มีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายความสำเร็จรอบ กลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมรองรับพร้อมงบประมาณที่ ใช้ใน การสนับสนุน ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.50$) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานก่อนนำไปใช้จริง ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.65$) โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษาโดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.60$) โรงเรียนวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.60$) โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาเป็นระยะกลาง 3-5 ปี โดยนำแนวคิดจากการบริหาร เชิงกลยุทธ์ ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.63$) แผนปฏิบัติการประจำปีมีโครงการกิจกรรมที่ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.55$) โรงเรียนจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.36 – 0.65 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมี ความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา

(N=35)

ข้อ	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.31	0.53	มาก
2	โรงเรียนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการกิจกรรม ตามเวลาที่กำหนดและบรรลุเป้าหมาย	4.54	0.56	มากที่สุด
3	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.49	0.61	มาก
รวม		4.45	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการกิจกรรม ตามเวลาที่กำหนดและบรรลุเป้าหมาย ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.61$) และโรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.53$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.53 - 0.61 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา

(N=35)

ข้อ	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่ เหมาะสม	4.20	0.68	มาก
2	โรงเรียนวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตาม มาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้	4.49	0.56	มาก
3	โรงเรียนกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและ วิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลและตรวจ สอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก
4	โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.46	0.56	มาก
5	โรงเรียนสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.54	0.56	มากที่สุด
รวม		4.42	0.25	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการประเมินผล
และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.25$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ใน
ระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้
โรงเรียนสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำรายงานผล
การประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตาม
มาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้ ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\mu = 4.46, \sigma = 0.56$) โรงเรียนกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลและตรวจ สอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\mu = 4.40, \sigma = 0.55$) และ โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม ($\mu = 4.20, \sigma = 0.68$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.68 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

(N=35)

ข้อ	การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.29	0.57	มาก
2	โรงเรียนนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	4.40	0.50	มาก
3	โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด	4.37	0.49	มาก
4	โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.40	0.50	มาก
5	โรงเรียนกำหนดปฏิทิน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.31	0.53	มาก
รวม		4.35	0.25	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35, \sigma = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา ($\mu = 4.40, \sigma = 0.50$) โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.40, \sigma = 0.50$) โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด ($\mu = 4.37, \sigma = 0.49$) โรงเรียนกำหนดปฏิทิน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.31, \sigma = 0.53$) โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.29, \sigma = 0.57$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.49 – 0.57 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

(N=35)

ข้อ	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.66	0.48	มากที่สุด
2	โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ	4.40	0.50	มาก
3	โรงเรียนจัดทำรายงานผลประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี	4.40	0.55	มาก
4	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report)	4.46	0.56	มาก

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (ต่อ)

(N=35)

ข้อ	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	μ	σ	ระดับ
5	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.31	0.47	มาก
6	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.34	0.48	มาก
7	โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.50	มาก
รวม		4.43	0.23	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$,
 $\sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองอยู่ในระดับ
มากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย
ดังนี้ โรงเรียนจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR)
ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.48$) โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาให้มี
คุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR)
($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.50$)
โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ
เห็นชอบ ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.50$) โรงเรียนจัดทำรายงานผลประเมินตนเอง (Self- Assessment
Report : SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.55$)
โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.48$) โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.47$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.47 – 0.56 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ทำให้ทราบค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุดในแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยจึงนำมาเป็นประเด็นปัญหาในการสัมภาษณ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 1 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ใน 6 ขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 12 แนวทางดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมโดยการจัดทำคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ 2) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบ แล้วจึงเสนอพิจารณาให้ความเห็นชอบผ่านการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนา

การศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดการอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและเป็นระบบ จากนั้นแต่งตั้งคณะทำงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกอย่างถูกต้องและครอบคลุม มาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น นำผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมา ทั้งจุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรวางระบบในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นำวงจรคุณภาพของเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ 2) กำหนดผู้รับผิดชอบหลักและตั้งคณะทำงานของแต่ละกิจกรรมกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน เพื่อให้มีกรอบระยะเวลาและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ รายงานผลโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม 2) เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน มาให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นพิจารณา และจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา

1 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ชี้แนะแนวทางเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนข้อมูลจริง ควรติดตามผลการดำเนินงานโดยแยกเป็นประเด็นตามงานทั้ง 4 ฝ่าย ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาด้วย โดยคณะกรรมการติดตามผลดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ โดยติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดทำเล่มรายงานการประเมินตนเองในทุกปีตามรูปแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 3 มาตรฐานของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา 2) เสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ผ่านการประชุมตามที่ได้กำหนดไว้และนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งเก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 35 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประเมินตนเอง การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา และการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง รวมทั้งสิ้น 12 แนวทาง พบว่า 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมโดยการจัดทำคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบ แล้วจึงเสนอพิจารณาให้ความเห็นชอบผ่านการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดการอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและเป็นระบบ จากนั้นแต่งตั้งคณะทำงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกอย่างถูกต้องและครอบคลุม มาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น นำผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมา ทั้งจุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรวางระบบในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นำวงจรคุณภาพของเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ 2) กำหนดผู้รับผิดชอบหลักและตั้งคณะทำงานของแต่ละกิจกรรมกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน เพื่อให้มีกรอบระยะเวลาและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ รายงานผลโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม 2) เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน มาให้

ความรู้ในการสร้างเครื่องมือแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นพิจารณา และจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประเด็นที่มีความซับซ้อนและสำคัญที่สุด คือ โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา 1 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเน้นแนวทางเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนข้อมูลจริง ควรติดตามผลการดำเนินงานโดยแยกเป็นประเด็นตามงานทั้ง 4 ฝ่าย ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาด้วย โดยคณะกรรมการติดตามผลดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ โดยติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประเด็นที่มีความซับซ้อนและสำคัญที่สุด คือ โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดทำเล่มรายงานการประเมินตนเองในทุกปีตามรูปแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 3 มาตรฐานของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา 2) เสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ผ่านการประชุมตามที่ได้กำหนดไว้และนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพตามที่กระทรวงศึกษากำหนด ทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้หน่วยงาน

ต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้นำการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สำหรับให้สถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวสอน เกางาม ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัณญา วันลักษณ์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวงเป็นรายด้าน พบว่า

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษา กำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี จันทร์ศิริ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการบริหารงานประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราการ ช่วยรักษา ได้ศึกษาเรื่อง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนระยะกลาง 5 ปี มีวิเคราะห์สภาพองค์กรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์ ได้ศึกษา

เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ราชรักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาด ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีขั้นตอนการนำเสนอรายละเอียดโครงการและกิจกรรม ให้อนุมัติก่อนนำไปปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานและมีการรายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการประเมินผลรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินและการรายงานไป ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บั้วสอน เงามาม ได้ ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสม โดยวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐาน การศึกษาที่ประกาศใช้ และสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริยา ดวงเทพ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียน ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาหะมะบาคอรี มาซอ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินในการติดตามผลการดำเนินงานและนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา และจัดเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา นันทะแสง ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ ไชยวุฒ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธาวัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมผละ 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปัน มุขธระโกษา ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง เป็นพหุแนวทางโดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมโดยการจัดทำคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- 2) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบ แล้วจึงเสนอพิจารณาให้ความเห็นชอบผ่านการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา วงษ์นาค ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยครูและบุคลากร มีส่วนร่วม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำมาตรฐานการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ กิจกรรมให้มีสอดคล้องกัน วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขที่จำเป็นที่สุด เพื่อเขียนโครงการตามลำดับความสำคัญของปัญหา และกำหนดโครงการลงไปเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และสอดคล้องกับ ญัตติพล จันทร์พล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้เกิดแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการติดตามตรวจสอบประกันคุณภาพภายใน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรจัดการอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและเป็นระบบ จากนั้นแต่งตั้งคณะทำงานจาก

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกอย่างถูกต้องและครอบคลุม มาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น นำผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมา ทั้งจุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหา มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา นื่อน้อย ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีแนวทางการพัฒนา คือ ให้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือโรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรวางระบบข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นำวงจรคุณภาพของเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ 2) กำหนดผู้รับผิดชอบหลักและตั้งคณะทำงานของแต่ละกิจกรรม กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน เพื่อให้มีกรอบระยะเวลาและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ รายงานผลโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริอร บรรพโต ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสหวิทยศึกษาศรีเสาวภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาและการดำเนินงานจัดทำแผน ซึ่งการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์สาเหตุพบว่าอาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษามีพื้นฐานมีความสามารถในการรับรู้เข้าใจที่แตกต่างกัน รวมถึงไม่มีเวลาประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทาภรณ์ เสวกวง ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ สร้างความเข้าใจ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน (ฉันทะ) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้สึกไม่ทอดทิ้ง นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ตามที่ได้กำหนดไว้ (วิริยะ) กำกับ

ติดตาม ประเมินผล จัดเก็บรวบรวม สรุปผลการดำเนินงาน และทบทวนตรวจสอบโดยเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (วิมังสา)

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม
- 2) เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน มาให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานให้ครอบคลุมประเด็นพิจารณา และจัดทำเครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สานนท์ สุขจรูญ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสามารถสรุปแนวทางแก้ปัญหาได้ดังนี้

- 1) ประเมินตนเองมีรูปแบบที่เหมือนกับการประเมินภายนอก
- 2) เชิญผู้เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 3) วิเคราะห์มาตรฐานของสถานศึกษาให้ ครบคลุมประเด็นพิจารณากำหนดค่าเป้าหมาย และจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ
- 4) สรุปข้อมูลเป็นสารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี (SAR) ปัจจุบัน

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา 1 แนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ชี้แนะแนวทางเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนข้อมูลจริง ควรติดตามผลการดำเนินงานโดยแยกเป็นประเด็นตามงานทั้ง 4 ฝ่าย ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาด้วย โดยคณะกรรมการติดตามผลดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ โดยติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธารัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอ

ลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักกรรมผล 5 ผลการวิจัยพบว่าการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกชี้แนะแนวทางเพื่อการติดตามการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนข้อมูลจริง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานตามปฏิทินการติดตามผล 3) ผู้บริหารสถานศึกษาได้ติดตามการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการบริหารจัดการการวัดประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เมื่อดำเนินกิจกรรมโครงการ จะมีการรายงาน ผลในการติดตามผลเพื่อสะท้อนการของการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริอรบรรพโต ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สหวิทยศึกษา ศรีเสาวภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน กำหนดรูปแบบการนำเสนอผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์โดยจัดวางสารสนเทศให้เป็นระบบ

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประเด็นที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดทำเล่มรายงานการประเมินตนเองในทุกปีตามรูปแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 3 มาตรฐานของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา 2) เสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ผ่านการประชุมตามที่ได้กำหนดไว้และนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์ ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อการวิเคราะห์ แปรผลตรงตามสภาพของสถานศึกษา และสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศตรงตามมาตรฐานที่เหมาะสม ควรให้มีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง เพื่อให้ครู บุคลากรที่รับผิดชอบมีความรู้ที่ถูกต้องและสะท้อนมาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม เข้าใจง่ายได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวงผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง และแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปนี้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถานศึกษาจัดการอบรมโดยเชิญวิทยากร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง
2. ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงาน รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอก นำมาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นำผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมา ทั้งจุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น
3. วิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ ไชยวุดม. “การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา. 2561). 79-86.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567.” 29 ธันวาคม 2565.
- จินตนา วงษ์นาค. “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.” **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** 9, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564): 123-141.
- ณัฐพล จันทร์พล. “การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.” **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด** 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 464-478.
- เดโช แสนภักดี. **ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 19 สิงหาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://site.google.com/a/cas.ac.th/itsci/phaenkar-prakan-khunphaph/khwam-sakhay-khxng-kar-prakan-khunphaph-kar-suksa>
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. **พื้นฐานการจัดการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และคนอื่น ๆ. **การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563.
- นันทาภรณ์ เสวกวิง. “แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.” **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์** 9, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566): 111-131.
- นิตยา ราชรักษ์. “การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2.” **วารสาร มหาจุฬานาคารทรรศน์** 5, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561): 184-204.

บัวสอน เงามาม. “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง.”

วารสารบัณฑิตศึกษา มจร. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): 35-45.

“ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580).” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 135, ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561): 30.

ปราการ ช่วยรักษา. “ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร.” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี** 11, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562): 197-208.

ปรียากรณ์ ตั้งคุณานันต์. **พื้นฐานการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ท.จ.ก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2566.

ปิยานันท์ บุญธิมา. **การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าไก่อ๊ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น**. เข้าถึงเมื่อ 20 สิงหาคม 2566. เข้าถึงได้จาก http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25620912_103243_7886.pdf

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 2.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 136, ตอนที่ 57 ก (26 เมษายน 2562): 28-30.

พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์. “สภาพและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 5, 1 (มกราคม - เมษายน 2564): 59-73.

ภูริชญา อินทรพรรณ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” **วารสารปัญญาภิวัฒน์** 12, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2563): 270-272.

มยุรี วรวรรณ. “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม.” **วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 2563.

มาหะมะบาคอรี มาขอ. “การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3” **วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**, 2564, 110-120.

- โรงเรียนวัดบางหลวง. “คำสั่งกรมอบหมายหน้าที่และการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง ปีการศึกษา 2566.” 8 พฤษภาคม 2566.
- _____. “รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ.2559 – 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).” 11 ธันวาคม 2562.
- _____. “รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564.” 15 เมษายน 2565.
- _____. “รายงานการประเมินตนเอง ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2565.” 15 เมษายน 2566.
- _____. “สถิติแสดงจำนวนนักเรียน.” 21 สิงหาคม 2566.
- _____. “สถิติแสดงจำนวนนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566.” 21 สิงหาคม 2566.
- วรรณภา นันทะแสง. “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.” **วารสารพุทธศึกษาและวิจัย** 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2564): 277-290.
- วันทนา นื่อน้อย. “การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1.” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 2560). 85-95.
- ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธรัตน์. “แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมพละ 5.” **วารสารพุทธมคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม** 8, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2566): 167-179.
- วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ. **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2553.
- ศรัญญา วันลักษณ์. “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานชำนาญสุธรรม) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร.” **วารสารวิจัยรำไพพรรณี** 15, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2564): 138-150.
- ศิริอร บรรพโต. “แนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สหวิทยศึกษาศรีเสาวภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** 8, 1 (มกราคม - เมษายน 2566): 542.

ศุภชัย นาทะพันธ์. **การประกันคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด, 2562.

สัมพันธ์ ชัยยันต์ นิยมกล่อม และชไมพร ช่างฮี. ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา. 7 กรกฎาคม 2566.

सानนท์ สุขจรูญ. “การศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตาม
กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2.” **วารสารวิจัย
ราชภัฏกรุงเก่า** 8, 1 (มกราคม 2564): 65-73.

สุบัน มุขระโกษา. “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 4,
1 (มกราคม - มีนาคม 2561): 75-88.

สุภาวดี จันทร์ศิริ. “การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในยุคนโยบาย 4.0
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3.” **مجรร อุบลปริทรรศน์** 5, 2
(พฤษภาคม - สิงหาคม 2563): 62.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. **เอกสารประกันคุณภาพการศึกษา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการ
ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.
พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

_____ . **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579.** กรุงเทพฯ: พรึทหวานกราฟฟิค, 2560.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา** กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ่ง, 2563.

_____ . **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ่ง, 2563.

_____ , **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561.

_____ . **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตดิ่ง,
2563.

_____ . แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. 2553 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

_____ . แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ.2553 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556.

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 17 สิงหาคม 2566. เข้าถึง
ได้จาก <https://shorturl.asia/KdOFH>

อารียา ดวงเทพ. “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช.” **วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล** 6, 1
(มกราคม – มิถุนายน 2563): 145-152.

ภาษาอังกฤษ

Amaefule Forgive Nkiru. “PRINCIPALS’ ADMINISTRATIVE STRATEGIES FOR THE
ATTAINMENT OF QUALITY ASSURANCE IN SECONDARY SCHOOLS IN ANAMBRA
STATE.” **Journal of Educational Research and Development** 5, 1 (March
2022): 318.

Best ,John w., and V. Kahn James. **Research in Education**. 10th ed. Boston, Mass:
Allyn and Bacon, 2006.

B.B. Arogundade, F. A. Belo. “Quality Assurance and Internal Efficiency of Primary
School Teacher in Ekiti State.” **Mediterranean Journal of Sciences** 10, 2
(March 2019): 172.

Darman. “Implication of Internal Quality Assurance System of Schools Implementation
Against the Accreditation rating of State Senior High Schools of Natuna.”
IOSR Journal of Research & Method in Education 7, 5 (September-
October 2017): 36-39

Deisy Sampul. “Implementation of the Internal Quality Assurance Process: Quality
Mapping Analysis at State Senior High School in Tomohon City, North
Sulawesi, Indonesia.” **International Journal of Recent Educational
Education** 1, 2 (July 2020): 124-133.

Heidi Flavian. **From Pedagogy to Quality Assurance in Education: An International
Perspective** .Bingley: Emerald Publishing Limited, 2020.

- Kurnia, S. "Internal Quality Assurance System (Case Study of Model School in State Junior High School Sambas 1)." **Journal of Education, Teaching and Learning** 4, 2 (September 2019): 432-442.
- Lunenburg, Fred C., and Allan C. Ornstein. *Educational Administration; Concepts and Practices*. 7th ed. California: SAGE Publications, 2022.
- Momoh and Osagiobare. "Implementation of Quality Assurance Standards and Principals' Administrative Effectiveness in Public Secondary Schools in Edo and Delta States." **World Journal of Education** 5, 3 (2015): 107-114.
- Nayan Kalita and Jadab Ch. Goswami. 2nd. **Quality Assurance in Higher Education Role of Stakeholders**. Guwahati: EBH Publishers, 2018.
- Rensis Likert. **The Human Organization**. New York, NY: McGraw- Hill, 1967.
- Rizka Dwi Seftiani, Sobarul Hakim, Riki Rikijan, Muflihatusy Syarifah. "the Implementation of Internal Quality Assurance System at Islamic School" **Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)** 258, (March 2019): 256.
- Thanh Van Thaia, Thu Hung Phanb. " Internal Quality Assurance of Initial Teacher Education Programs in Vietnam: A Descriptive Study." **International Journal of Innovation, Creativity and Change** 12, 10 (2020): 226.
- Wartini Sri, Slamet and Indriayu Mintasith. " Implementation of the Internal Quality Assurance System in Improving the State Primary School Culture. " 81 **Advances in Social Science, Education and Humanities Research** 397 (April 2019): 219.

ภาคผนวก

ที่ อว 8612.2/598

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลางบางแก้ว (พุทธวิถีสถิต)

ด้วย นางสาวพุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล รหัสนักศึกษา 640620109 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.974	32

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	147.70	101.528	.214	.975
A2	147.77	99.564	.427	.974
A3	147.60	102.938	.000	.975
A4	147.90	95.886	.749	.973
B1	147.70	98.493	.719	.973
B2	147.80	96.510	.783	.973
B3	147.83	96.626	.724	.973
B4	147.70	98.493	.719	.973

B5	147.77	99.013	.501	.974
B6	147.87	95.775	.791	.973
B7	147.83	95.592	.851	.972
B8	147.83	96.695	.716	.973
C1	148.00	96.069	.678	.973
C2	147.80	96.924	.730	.973
C3	147.83	94.764	.954	.972
D1	147.93	94.340	.781	.973
D2	148.17	96.489	.549	.974
D3	147.97	94.516	.750	.973
D4	147.83	96.833	.699	.973
D5	147.77	96.530	.841	.973
E1	147.83	96.626	.724	.973
E2	147.93	95.789	.737	.973
E3	147.83	94.764	.954	.972
E4	147.87	95.085	.872	.972
E5	147.83	94.764	.954	.972
F1	147.83	94.764	.954	.972
F2	147.80	95.821	.873	.972
F3	147.73	97.651	.756	.973
F4	147.80	98.097	.580	.974
F5	147.83	97.454	.624	.974
F6	147.80	95.821	.873	.972
F7	147.90	93.748	.859	.972

โรงเรียนวัดบางหลวง
เลขที่รับ 1157/2566
วันที่ 8 ธ.ค. 2566 เวลา 08.00 น.

ที่ อว 8612.2/614

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

6 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางหลวง

ด้วย นางสาวพุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล รหัสนักศึกษา 640620109 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู เพื่อประกอบการทำวิจัย ในครั้งนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางหลวง
เพื่อโปรดพิจารณา

- วิชาการ
 งานประมาณ
 บุคคล
 บริหารงานทั่วไป
๓๖ ช.ศิลปากร ขอความอนุเคราะห์
ในวาระการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ลงชื่อ.....
วันที่ 8 ธ.ค. 2566

เพื่อเสนอ
 ทราบ แจ้งเพื่อทราบทั่วกัน
 ดำเนินการ ตรวจสอบ
 ถือปฏิบัติ มอบ

(Signature)

ลงชื่อ.....
วันที่ 8 ธ.ค. 2566

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูโรงเรียนวัดบางหลวง

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

3. คำตอบของท่านถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานในสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จากท่านมีค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

พุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ () ชาย () หญิง	[] 1
2	อายุ () ไม่เกิน 30 ปี () 31-39 ปี () 40-49 ปี () 50 ปีขึ้นไป	[] 2
3	ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () สูงกว่าปริญญาโท	[] 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ () ผู้อำนวยการสถานศึกษา () รองผู้อำนวยการสถานศึกษา () ครู	[] 4
5	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน () ไม่เกิน 5 ปี () 6 -10 ปี () 11-15 ปี () 16 -20 ปี () 21-25 ปี () 26-30 ปี () 31 ปีขึ้นไป	[] 5

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
วัดบางหลวง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวของแต่ละข้อโดยพิจารณาตามเกณฑ์
ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

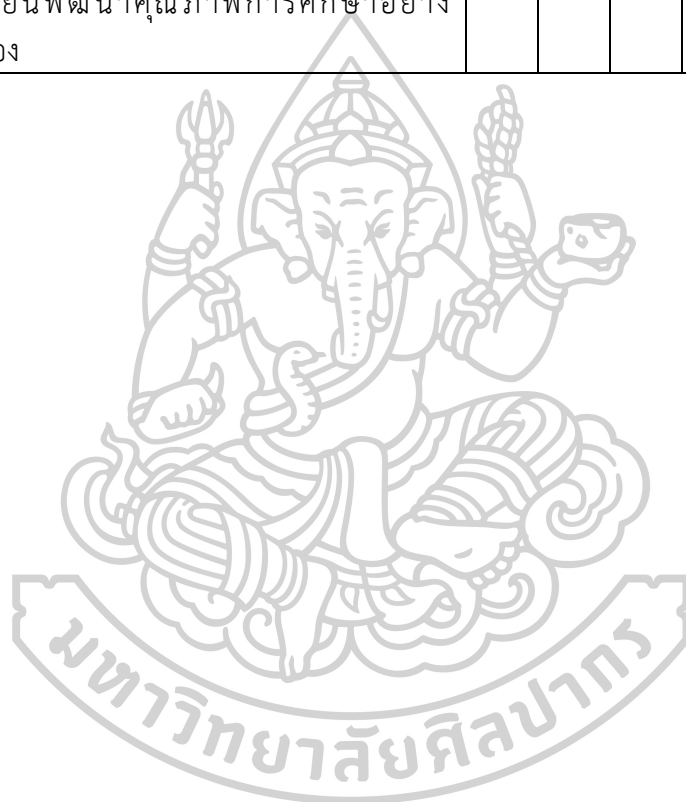
ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการประกันคุณภาพ การศึกษา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						[] 6
2	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จตาม มาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท และ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ						[] 7
3	โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้ สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและ รับผิดชอบร่วมกัน						[] 8
4	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในปี การศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการ ดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่าง เหมาะสม และเป็นไปได้						[] 9

ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการประกันคุณภาพการศึกษา					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ						[] 10
2	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						[] 11
3	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเป็นระยะกลาง 3-5 ปี โดยนำแนวคิดจากการบริหารเชิงกลยุทธ์						[] 12
4	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา						[] 13
5	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์ การพัฒนา กำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมรองรับพร้อมงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุน						[] 14
6	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ทิศทางจัดการศึกษา งบประมาณ ลำดับความสำคัญและรายละเอียดของกิจกรรม/โครงการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						[] 15
7	แผนปฏิบัติการประจำปีมีโครงการกิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						[] 16
8	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนนำไปใช้จริง						[] 17

ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการประกันคุณภาพการศึกษา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
1	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						[] 18
2	โรงเรียนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการกิจกรรม ตามเวลาที่กำหนดและบรรลุเป้าหมาย						[] 19
3	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง						[] 20
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา							
1	โรงเรียนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม						[] 21
2	โรงเรียนวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้						[] 22
3	โรงเรียนกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						[] 23
4	โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง						[] 24
5	โรงเรียนสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา						[] 25
5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา							
1	โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						[] 26

ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการประกันคุณภาพการศึกษา					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2	โรงเรียนนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา						[] 27
3	โรงเรียนติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด						[] 28
4	โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						[] 29
5	โรงเรียนกำหนดปฏิทิน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						[] 30
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง							
1	โรงเรียนจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						[] 31
2	โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ						[] 32
3	โรงเรียนจัดทำรายงานผลประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี						[] 33
4	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR)						[] 34
5	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ						[] 35

ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการประกันคุณภาพ การศึกษา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
6	โรงเรียนพัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ						[] 36
7	โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง						[] 37

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	35	3	5	4.34	.591
A2	35	3	5	4.40	.553
A3	35	4	5	4.46	.505
A4	35	4	5	4.57	.502
B1	35	4	5	4.14	.355
B2	35	3	5	4.37	.598
B3	35	3	5	4.31	.631
B4	35	3	5	4.34	.591
B5	35	4	5	4.43	.502
B6	35	4	5	4.49	.507
B7	35	3	5	4.23	.547
B8	35	3	5	4.40	.651
C1	35	3	5	4.31	.530
C2	35	3	5	4.54	.561
C3	35	3	5	4.49	.612
D1	35	3	5	4.20	.677
D2	35	3	5	4.49	.562
D3	35	3	5	4.40	.553
D4	35	3	5	4.46	.561
D5	35	3	5	4.54	.561
E1	35	3	5	4.29	.572
E2	35	4	5	4.40	.497
E3	35	4	5	4.37	.490
E4	35	4	5	4.40	.497
E5	35	3	5	4.31	.530
F1	35	4	5	4.66	.482
F2	35	4	5	4.40	.497
F3	35	3	5	4.40	.553
F4	35	3	5	4.46	.561
F5	35	4	5	4.31	.471
F6	35	4	5	4.34	.482
F7	35	4	5	4.43	.502
sumA	35	4.00	5.00	4.4429	.25063
sumB	35	4.13	4.75	4.3393	.18082
sumC	35	3.67	5.00	4.4476	.42736
sumD	35	4.00	4.80	4.4171	.25378
sumE	35	3.80	4.80	4.3543	.24775
sumF	35	4.00	4.86	4.4286	.22720
sumALL	35	4.09	4.63	4.3964	.10819
Valid N (listwise)	35				

ที่ อว 8612.2/621

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน ว่าที่ร้อยตรีสมพร เมธสุทธิ

ด้วย นางสาวพุดธิภา รงค์ประเสริฐกุล รหัสประจำตัว 640620109 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

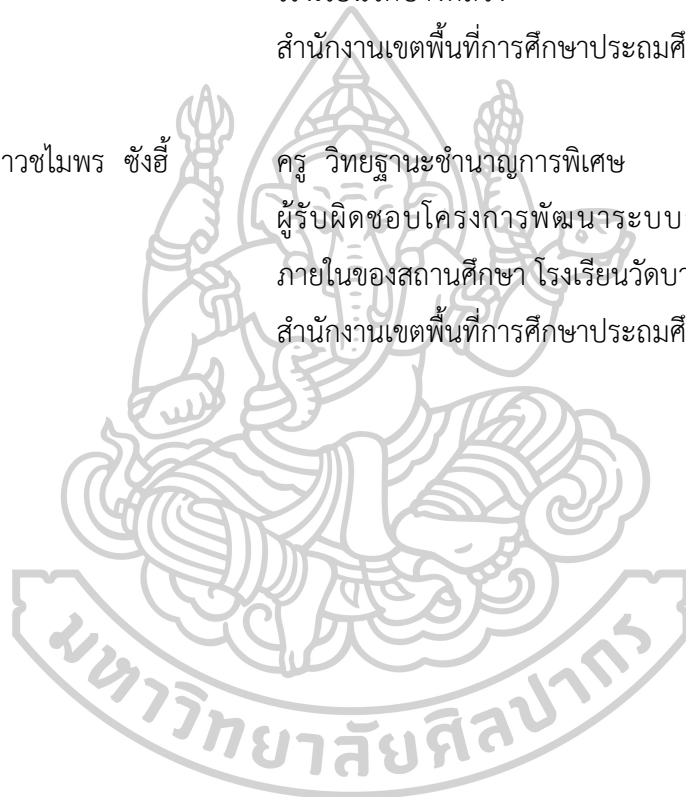
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

1. ว่าที่ร้อยตรีสมพร เมธสุทธิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดบางหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. นายชัยยันต์ ฉิมกล่อม รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนวัดบางหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. นางสาวชไมพร ชังฮี ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวพุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.)

สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ.2564 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

